

При встановленні місця тези ВЕО автор спирався на результати аналізу практики проведення всіх видів досліджень. Вони призводять до висновку, що теза «Все є організація» є універсальною і ефективною методикою [1]. Так, з її допомогою було встановлено сутність таких найважливіших понять як економіка, менеджмент, бізнес, підприємництво, наука, практика та інших. Питання отже, зводилося до визначення типу цієї методики, місця її серед інших методик. Для знаходження місця ВЕО в системі методик автором було висловлено ідею, що теза такого глобального масштабу може перебувати тільки серед методик фундаментального дослідження; методики же експериментального і прикладного дослідження мають виключно конкретний характер і не можуть містити ВЕО. Але подальший аналіз показав, що ні на одному рівні й фундаментального дослідження теж немає місця для ВЕО: методики всіх його рівнів також конкретні. Ситуація, що склалася, а також вся практика та логіка проведення фундаментального дослідження економіки, менеджменту, підприємництва, вищої освіти приводять до висновку про необхідність введення ще одного його рівня і поняття – нової і дійсно загальної науки як результату узагальнення приватних, конкретних наук [1].

В результаті було визначено зміст всезагальної науки: об'єкт – приватні, конкретні науки; предмет – парадигми; методика апробації парадигм – узагальнення. Суть четвертого елемента, – результату узагальнення парадигм, – виведена з детального аналізу, проведеного в [1]. В результаті було доведено, що теза Богданова «Все є організація» є всезагальним законом, який був позначений як «ВЕО-закон». Відомо, що будь-який закон є й методикою [2]. Тому всезагальний закон, або ВЕО-закон є одночасно і всезагальною методикою (ВЕО-методикою).

Таким чином, в доповіді було визначено роль, сутність і місце методики ВЕО. Її застосування в менеджменті підприємства як дослідницької діяльності сприятиме підвищенню конкурентоспроможності підприємств.

Література:

1. Бабайлов В.К. Всеобщая наука / В. Бабайлов // Новий колегіум. – 2017. – № 3. – С.57-61.
2. Бабайлов В.К. Теория метода: монография / В.К. Бабайлов. – Х.: ХНАДУ, 2011. – 232 с.

ІННОВАЦІЙНИЙ ШЛЯХ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Мальований І.В.

Науковий керівник: Іванілов О.С., д.е.н., професор

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Динамічний розвиток ринку товарів та послуг, постійні зміни у зовнішньому середовищі та посилення конкуренції привели до необхідності

пошуку нових інструментів, методів та підходів стратегічного управління. Умови функціонування та стан українських підприємств призвели до збільшення уваги до процесно-орієнтованого підходу управління.

У процесному підході підприємство розглядаються як система, в середині котрої безліч взаємозв'язаних процесів, які своїм функціонуванням визначають стан всієї організаційної системи в цілому та реалізують головну мету існування. Не існує однакових систем, кожна з них має свої певні характеристики, особливості, відхилення від заданих критеріїв, реакції на зміни тощо. Головною перевагою даного підходу є орієнтація на потреби замовника продукції або послуг.

Використання процесного підходу в стратегічному управлінні підприємством передбачає поглибленого розуміння поняття «бізнес-процеси». На підприємстві існує безліч бізнес-процесів, котрі мають своє призначення та результат. Неможливо впливати та видозмінювати бізнес-процеси, не розуміючи джерела їх походження.

Розвиток економічної думки дав змогу систематизувати напрямки управління бізнес-процесами. Одним з таких успішних напрямків процесного підходу – є реінжиніринг бізнес-процесів. Вперше термін «реінжиніринг бізнес-процесів» був введений М. Хаммером і Дж. Чампи на початку 90-х років ХХ століття. Дані автори вважали, що революційне та кардинальне ламання бізнес-процесів – є найефективнішим методом підвищення конкурентоспроможності підприємств.

Найновішою концепцією в управлінні є реінжиніринг бізнес-процесів.

Реінжиніринг – це процес радикальної перебудови бізнес-процесів підприємства з метою збільшення не тільки кількісних, но і якісних показників ефективності діяльності підприємства.

Основні ознаки проведення ефективного реінжинірингу бізнес-процесів є: відмова від використання застарілих схем та методів управління, орієнтація на досягнення результату, використання творчого підходу, оптимізація робіт за рахунок спрощення або видалення зайвих елементів, застосування інноваційних технологій.

Проект по реінжинірингу бізнес-процесів повинен включати в себе чотири етапи: розробку бажаної моделі функціонування підприємства; діагностику існуючих бізнес-процесів підприємства; перепроєктування підприємства; оптимізацію бізнес-процесів.

Таким чином, реінжиніринг бізнес-процесів не є простою процедурою.

Слід підібрати команду компонентних спеціалістів, котрі своїми званнями та досвідом зможуть побудувати правильні моделі, оцінити їх якість, розробити процедуру впровадження і оцінки ефективності таких змін.

Даний підхід дозволить створити новий набір цінностей для підприємства, реалізувати його стратегічні цілі, підвищити конкурентоспроможність та збільшити ефективність його функціонування.

В економічній літературі виділяють наступні основні види реінжинірингу, котрі представлено в табл. 1.

Таблиця 1 – Класифікація реінжинірингу бізнес-процесів

Ознака класифікації	Вид реінжинірингу	Характеристика
В залежності від стану підприємства	кризовий	Використовується, коли результати підприємства погіршуються або воно знаходиться на межі банкрутства. Ефективність від проведення реінжинірингу бізнес-процесів буде напряму залежати від того, наскільки радикальні зміни будуть проведені в цей період
	реінжиніринг розвитку	Використовується, коли підприємство має добрий стан справ. Заходи направлені на удосконалення або часткову перебудову бізнес-процесів підприємства для підвищення його ефективності.
Модель описування бізнесу	прямий реінжиніринг	Побудова моделі нового бізнесу «як потрібно»
	зворотній реінжиніринг	Побудова моделі існуючого бізнесу «як є»
	ризик-інжиніринг	Побудова моделі абсолютно нового бізнесу з абсолютно новими бізнес-процесами
Напрямок змін	зовнішній	Зсув акцентів на реінжиніринг зовнішніх бізнес-процесів моделі
	внутрішній	Зсув акцентів на реінжиніринг внутрішніх бізнес-процесів моделі
	комплексний	Масштабний та багатокomпонентний реінжиніринг всіх бізнес-процесів підприємства.
Предмет змін	загальні бізнес-процеси	Створення абсолютно нових бізнес – процесів по всьому підприємству без урахування минулого досвіду
	фінансові бізнес-процеси	Проводиться розробка і впровадження нових методів управління фінансовими потоками і фінансовими бізнес-процесами
	Технологічні бізнес-процеси	Розробка, перепроєктування та впровадження нових методів управління бізнес-процесами виробничої сфери
	Організаційні бізнес-процеси	Функціональне-структурне перепроєктування процесів, його організаційної структури, процесів та зав'язків від ланок вищого порядку до вузьких місць підприємства
	Соціальні бізнес-процеси	Розробка та впровадження нових методів управління соціальними бізнес-процесами підприємства
	Інноваційні бізнес-процеси	Впровадження інноваційних та кардинально нових методів в процесі управління перетвореннями на підприємстві

Таким чином, реінжиніринг бізнес-процесів – це складний багатокomпонентний процес, котрий має свої специфічні відмінності в залежності від сфери діяльності підприємства, предмету змін та головної мети його реалізації.

До основних ознак проведення ефективного реінжинірингу бізнес-процесів можна віднести: відмова від використання застарілих схем та методів управління; орієнтація на досягнення результату, а не виконання завдання; використання творчого підходу до вирішення виникаючих питань; оптимізація робіт не шляхом автоматизації, а за рахунок спрощення або видалення зайвих елементів; застосування інноваційних технологій.

Стратегічне управління – це запорука успішного розвитку будь-якого підприємства. Ключові особливості стратегічного управління полягають у регулярному моніторингу змін на ринку та серед конкурентів, оцінці власного потенціалу, пошуку пріоритетних шляхів розвитку, довгостроковому плануванню, об'єднанні усіх цілей та сприйнятті підприємства як цілісної системи. В умовах ринкових відносин головною задачею керівники є створення конкурентоспроможного підприємства пристосованого до змін у зовнішньому середовищі.

Один з кардинально нових інструментів стратегічного управління вважається реінжиніринг бізнес-процесів підприємства в рамках процесного підходу. Під процесом реінжинірингу вчені-економісти розуміють фундаментальну та радикальну перебудову бізнес-процесів з метою кардинального збільшення кількісних та якісних показників ефективності діяльності підприємства. Дослідження методичних підходів показали, що управління бізнес-процесами є складним стратегічним підходом, котрий вимагає перебудови та реконструкції всієї системи підприємства.

Реінжинірингу починається з перепроєктування бізнес-процесів, а в довгостроковій перспективі буде мати глибокий вплив на всю бізнес-систему. Даний підхід дозволить створити новий набір цінностей для підприємства, реалізувати його стратегічні цілі, підвищити конкурентоспроможність та збільшити ефективність його функціонування.

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ФУНКЦІЇ КОББА-ДУГЛАСА ДЛЯ МОДЕЛЮВАННЯ ЦІЛЬОВОГО СТАНУ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОЇ БАЗИ ПІДПРИЄМСТВА

Марченко І.Ю.

*Науковий керівник: Шевченко І.Ю., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Поруч з людським фактором незмінним джерелом конкурентних переваг будь-якого підприємства є його матеріально-технічна база.

Матеріально-технічна база – це сукупність речових елементів продуктивних сил, що функціонують у суспільному виробництві за певних економічних відносин [1]. До таких речових елементів слід відносити, в першу чергу, засоби праці (основні засоби) та предмети праці (оборотні засоби).